

res Villie. Den birmanske Lov til-lader ingen Tvang i de Sager, men lader de unge frit følge deres Tilbøjelighed, ja, forbyder endogsaa al Modstand og alle Forsøg fra Forældrenes Side paa at tvinge deres Børn til forhadte Giftermaal. Formaliteterne ved Brylluppet er meget simple og kun af rent verdslig Art. Derimod spises og drikkes der meget ved en saadan Lejlighed. Dog kan det her bemærkes, at spirituose Drikke ikke nydes ved den saa lidt som ved nogen anden Festlighed i Birma. Birmanerne er jo Buddhister, og Buddhismen forbyder Nydelsen af Spiritus.

Uægte Børn findes saa godt som ikke, men det ligger vel for en Del i de tidlige Ægteskaber.

Ethvert Ægteskab kan uden videre opløses, da Lovgivningen ogsaa paa dette Punkt er meget liberal. Manden indfinder sig blot hos Byens Ældste og forlanger Skilsmisse. Der opsættes saa et Dokument, som Mand og Hustru

underskriver, og dermed er den Sag i Orden. Hver beholder sine Ejendele. Er der Børn tilhører Sønnerne Faderen, Døtrene Moderen. Den af Parterne, der har forlangt Skilsmisse, forlader Hjemmet, mens den anden bliver boende.

Ægteskabet er i Birma en rent borgerlig Institution og behandles som saadan.

Den frie Stilling, som Ægtefolk staar i til hinanden derude, den lette Adgang til Skilsmisse o. s. v. har ikke ført til en Slappelse af Moralen paa dette Omraade, tværtimod den har kun ført til at knytte dem stærkere sammen. Skilsmisser er nemlig meget sjældne.

Under det første birmanske Felttog i 1825 blev en Englænder taget til Fange i Ava og sat i Fængsel, hvor han kom sammen med flere Englændere og Amerikanere. Da Myndighederne efter nogen Tids Forløb blev bange for, at Fangerne skulde undvige, blev

de lænket sammen to og to. Disse Mennesker, som før havde levet i Fred og bedste Forstaaelse sammen, kunde nu, da de fik Lænkerne paa, ikke længere udstaa hinanden. Had og Fjendskab kom op hos dem.

Dette Træk illustrerer ganske Grundtanken hos Birmanerne med Hensyn til Ægteskabet. De vil, at det skal hvile paa Kærlighed og Hengivenhed og mener, at Forbindelsen bør hæves, naar disse Følelser ikke er mere. Et Ægteskab, hvor Mand og Hustru ikke er stillet frit og lige, anser de for en Lænke, der kun kan avle Had og Bitterhed. De elsker Friheden ogsaa i dette Forhold og taaler ingen Baand eller Dogmer.

Ægteskabets Lænker er vel altid, omend ikke med Rette, smedet i Religionens Navn, men herude har Ægteskab som saadant intet med Religionen at gøre.

Som ovenfor nævnt er de birmanske Kvinder meget virksom-

Jeanne-Marie Roland.

V.

I den Tid, Roland anden Gang var Minister, saa Ægteparret to Gange om Ugen Politikere ved deres Bord. Den ene Dag var det Rolands Kolleger i Ministeriet, den anden Gang hovedsagelig deputerede og Embedsmænd fra Regeringskontorerne. Den overdaadige Luksus, som Madame Roland senere for Jakobinernes Skranke blev beskyldt for at have udfoldet ved disse Maaltider, hvor hun efter sigende som en anden Circe bestræbte sig for at forføre og bestikke dem, som en ulykkelig Skæbne førte til hendes Hus, eksisterede kun i Anklagernes Fantasi. Der blev siger og skriver aldrig serveret mere end en Anretning, Kurverternes Antal var gerne 15, men kunde undertiden stige til 20. Man satte sig til Bords Kl. 5, samledes efter Maaltidet inde i Salonen og skiltes Kl. 9.

Ugens øvrige Aftener tilbragte Roland og hans Hustru gerne alene sammen, thi paa Grund af Rolands

mange Forretninger trak Middagen saa sent ud, at Datteren, Eudora, maatte spise før Forældrene sammen med sin Guvernante. »De, som har kendt mig dengang,« skriver Madame Roland i Fængselet, »skal vidne for mig, naar den Tid kommer, hvor Sandhedens Røst atter kan blive hørt; da er jeg maaske ikke mere, men jeg vil forlade denne Verden overbevist om, at medens Mindet om mine Bagvaskere vil drukne i Forbandelser, vil mit Navn undertiden mindes med Vemod.«

Danton, som dengang var Justitsminister, indfandt sig ogsaa i Begyndelsen ved Sammenkomsterne i det Rolandske Hus, men snart trak han sig tilbage, idet Kløften mellem ham og Girondinerne stadig uddybedes, og han efterhaanden helt gled over til deres Modstandere. Endskønt han mere end nogen af sine Kolleger en Tid havde benyttet sig af den Rolandske Gæstfrihed og ikke havde indskrænket sine Besøg til de sædvanlige Modtagelsesdage, men næsten hver Dag i Ugen havde indfundet sig enten for at tale med ham

eller hende, havde Madame Roland fra første Færd følt en næsten instinktmæssig Uvilje imod ham. »Naar jeg saa paa dette frastødende og hæslige Ansigt,« siger hun, »ventede jeg mig alt af ham; jeg kunde ikke forbinde Idéen om et bravt Menneske med dette Ansigt.«

Man har ment, at hendes Bedømmelse af Danton var uretfærdig, men hvorledes det nu forholder sig hermed, er der dog vist ingen Tvivl om, at det for en stor Del skyldes hendes Uvilje, at Danton fra at have været Ægteparret Rolands daglige Gæst endte med at blive en af deres farligste Modstandere.

Roland følte sig mere og mere utilfreds med sin Stilling i Ministeriet og anmodede tilsidst Konventet om at vælge en anden Minister i hans Sted; men fra næsten alle Sider i Forsamlingen udtaltes det, at han burde have en Opfordring til at blive i Ministeriet. Da rejste Danton sig og protesterede heftig mod, at der rettedes en saadan Opfordring til Roland. Saa kunde man lige saa godt rette en Opfordring til hans Hu-